

Luidmila dacht maar twee weken te blijven

Bijna twee jaar later werkt de Oekraïense in de spoelkeuken van het Catharina Ziekenhuis.

► pagina 3

Hiep hiep hoera!

De Bossche Bol is jarig!

► pagina 11

MEZZA

Actrice Nhung Dam geeft zich bloot: 'Er is zeker een drang om me te bewijzen'.

Hoe engel Julián te hulp schoot bij gruwelbrand.

► pagina 7

ORLOG OEKRAÏNE – RUSLAND

Een oorlog die eigenlijk maar heel even zou duren

Vandaag precies twee jaar geleden viel het Russische leger van vier kanten Oekraïne binnen. Het Kremlin voorzag een razendsnelle overwinning, maar de oorlog sleept zich voort. Hoelang nog? Dat weet inmiddels niemand meer.

Mark van Assen

Twee jaar en één dag geleden had iedereen nog de hoop dat het niet zover zou komen. Dat Poetin het toch niet zou durven. Dat al die

Russische troepen aan de grens met Oekraïne inderdaad gewoon bezig waren met een oefening. En dat een grootschalige oorlog in Europa iets zou blijven uit een ver verleden.

Gruwelen

Inmiddels weten we beter. We zagen miljoenen vluchtelingen wijken voor het geweld, ook naar ons land. We waren getuige van Russische gruwelen in Marioepol, Boetsja en Irpin. Er zijn honderdduizenden doden en gewonden gevallen, aan beide kanten. Grote delen van Oekraïne zijn verwoest, in

de vruchtbare grond liggen ontelbare mijnen en hele generaties zijn getekend voor het leven.

Er komt waarschijnlijk nooit een echt antwoord op deze vraag, maar waarom heeft Poetin deze gok genomen? Dacht hij dat hij ermee weg zou komen, zoals dat eerder ook gebeurde in Georgië en op de Krim? Zou hij zijn historische visioenen en valse beschuldigingen aan het adres van 'Oekraïense neonazi's' echt zelf geloven? Dacht hij dat de Oekraïners hem met bloemen zouden ontvangen?

Nu staan er al sinds maanden sol-

daten tot aan hun enkels in de modder, langs een 1000 kilometer lange frontlijn. Oekraïense burgers kunnen nog steeds elke seconde een raket op hun dak krijgen. De dood loert om elke hoek, uitgedaagd door de waanzinnige hoeveelheid wapens, munitie en geld die in de oorlog wordt gepompt.

Een conflict als dit stopt alleen als er iemand wint of als beide partijen (en hun bondgenoten) er genoeg van krijgen. De akelige constatering na twee jaar oorlog is dat we daar nog lang niet zijn.

► pagina 4 en Z 11-13

Om door een Ringetje te halen?

Over een rondweg in Eindhoven die een halve eeuw geleden werd voltooid. ► Z 3-5

Kortingsbon:

6,093% korting*

voor iedereen die groter is dan 3,54 meter.

*Bij HORNBACH vind je alles. Behalve aanbiedingen.

Hand erop:

HORNBACH
Er is altijd iets te doen.

Geen aanbiedingen. Altijd voordelig.

OEKRAÏNE IN DE SPOELKEUKEN VAN HET ZIEKENHUIS GEEFT LIUDMILA HAAR LEVEN WEER EEN NEGEN

‘Als de oorlog afgelopen is, ga ik meteen terug’

Elke dag speelt dezelfde vraag door het hoofd van Liudmila Maslak: ‘Kan ik al terug naar Borispol?’ Twee jaar geleden vluchtte ze, stijf van de stress, voor de Russische bommen. Nu hervindt ze haar geluk in de spoelkeuken van het Catharina Ziekenhuis.

Lucas van Houtert
l.vhoutert@ed.nl

Eindhoven

Ze geeft haar leven een negen, zegt Liudmila en ze lacht. Een negen... terwijl ze haar man, politieagent Andrii, al sinds augustus niet meer heeft gezien. Terwijl haar neef al weken vermist is, laatst gezien aan het front bij de gevallen stad Avdiivka. Terwijl het hoopvolle zomeroffensief van Oekraïne is omgeslagen in een taaie verdediging met gebrek aan munitie.

„Maar mijn zoon is veilig hier”, zegt de Oekraïense. En daarom is ze toch gelukkig. En rinkelt haar lach even hard als het servies in de plastic mand, die ze geroutineerd uitlaadt in de kelder van het Catharina.

Twee jaar geleden is het dat de Russen haar land binnentrokken. Dat een 60 kilometer lange colonne van Russische voertuigen optrok naar Kiev, waar haar dorp maar 20 kilometer vandaan ligt. Het waren bange dagen, waarin ze 's nachts in doodsangst de bommen hoorde vallen als het vliegveld vlakbij weer de volle laag kreeg.

Overdag zag ze de paniek om zich heen zag toenemen. De supermarkt waar ze werkte, op de afdeling voorverpakte maaltijden, raakte snel leeg. „Mensen kochten alles weg. Suiker, melk.”

Trillen van de stress

Haar lach is ver weg, als ze vertelt over de weken waarin ze angstig afwachtte of de Russen door de verdediging zouden breken. Ze laat zien hoe ze trilden van de stress. „We hoorden de raketten, de wegen stonden vol Russische tanks. We waren zo bang, we hebben twee weken niet gegeten.” Kalmeringsmiddelen drukten de ergste paniek weg, maar langzaam werd de toestand onhoudbaar.

Op de avond van 7 maart werd alles te veel. Na de zoveelste nacht waarin iedereen was gaan slapen met kleren aan, klaar om te vluchten. Vita, Liudmila's zus, hield niet meer op met huilen. Hysterisch. Er was alleen nog angst. Liudmila slaat haar handen voor haar gezicht als ze er aan denkt.

Roadblocks en drakentanden

Het afscheid van haar man Andrii, de rit naar de grens, over wegen vol soldaten en vluchtende landgenoten. De roadblocks en betonnen drakentanden die de Russische opmars moesten vertragen. Ze ziet het allemaal nog haarscherp voor zich.

Op 8 maart 2022 stond in Krakau het busje klaar, waarmee vrijwilli-

gers de vluchtelingen wegvoerden. Liudmila, haar zus Vita en hun zonen Ivan (9) en Maksim (3) stapten in. Bestemming: Nederland.

„Ik dacht dat het voor hooguit twee weken zou zijn. Dan zou de oorlog over zijn en zou Oekraïne gewonnen hebben.”

Eerst een dikke omhelzing

Nu zit ze daar, in het personeelsrestaurant van het ziekenhuis. Witte bedrijfskleding aan, papieren mutsje op haar hoofd. Met wat moeite rijgt ze haar Nederlandse woorden aan elkaar, en als dat niet lukt springt Victoria Teterina in. Victoria woonde al 25 jaar in Nederland en begon spontaan te helpen bij de opvang van Oekraïne.

Nu werkt Victoria als arbeidsbemiddelaar bij VGT team voor de gemeente Eindhoven. Als ze Liudmila weer ziet, volgt eerst een dikke omhelzing. Ze kennen elkaar inmiddels bijna twee jaar.

Want ja, die twee weken werden twee maanden, werden twee jaar. De twee Oekraïense zussen en hun zontjes streken neer op misschien wel de beste plek waar je als vluchteling terecht kunt komen: een Eindhovens woon-zorgcentrum dat niet voor niets Glorieuxpark heet. Daar kregen ze elk een eenkamer-apparte-

ment. Liudmila begon met koffieschenken voor de ouderen die er wonen. En Victoria bakte elke dag koeken en taarten.

De eerste weken deden ze 's nachts geen oog dicht, zo vol oorlog zaten ze nog. Maar het werd beter en langzaam begon haar leven zowaar een gangetje te krijgen. Zoon Ivan, 11 jaar inmiddels, kreeg een plek op school. De routine van elke dag beeldbellen met Andrii begon.

De gesprekken gaan over de dagelijkse dingen. School, koken, werk. En de oorlog natuurlijk. Niet over muziek, ook niet over sport. Daar staan de hoofden in Oekraïne niet haar.

En nu geeft ze haar leven dus weer een negen. Met dank ook aan het ziekenhuis, dat aan Victoria Teterina liet weten open te staan voor Oekraïense vluchtelingen. En ook dankzij aardige collega's in de spoelkeuken, die haar helpen als het nodig is. „Werken, zorgen voor mijn zoon, koken, omschrijft ze haar dagen. Als het even wat rustiger is, komt altijd diezelfde vraag weer naar boven. Zal ze terug gaan?

Er is geen werk, het leven is duur

„De grootste reden om niet terug te gaan is dat mijn kind daar niet veilig

▲ **Luda Maslak, uit Oekraïne, dacht twee weken in Nederland te blijven. Nu is ze er al bijna twee jaar.**

FOTO DCIMEDIA

“We waren erg welkom in Nederland en het voelt nog steeds zo

– Liudmila Maslak, Oekraïense vluchteling

is. En er is geen werk, en het leven is echt heel duur. Maar als de oorlog afgelopen is, ga ik meteen terug.” Dat is ook de wens die ze met nieuwjaar deed. Net als vorig jaar.

Tot die tijd is Liudmila ook soldaat. Dat klinkt misschien potsierlijk, maar zo voelt het wel degelijk voor haar. Vanuit Nederland doet ze samen met haar zus alles om de strijd in het thuisland te ondersteunen. Manden met eten en lekkernijen gingen vanuit Eindhoven al naar de soldaten aan het front. En samen hebben ze twee drones ‘gekocht’, net als veel landgenoten.

Oekraïne zal winnen

Ze leeft mee met de successen en werd optimistisch toen het zomeroffensief begon. Maar nu kijkt ze bedrukt als ze vertelt hoe het tekort aan munitie de Oekraïense verdedigers vleugellam maakt. „Ik ben heel erg teleurgesteld”, klinkt het. Ze haalt haar schouders op. Dat het nog lang kan duren, daar denkt ze liever niet aan. Wel aan de afloop: „Oekraïne zal winnen”, klinkt het beslist.

Voor het werk in de spoelkeuken weer begint, wil ze nog wel wat kwijt. „Dank je wel aan iedereen die geholpen heeft. We waren erg welkom in Nederland en het voelt nog steeds zo.”